

08/07/2024

התייחסויות שהועלו בישיבת ועדת החוקה של מפלגת העבודה בישיבת ביום 07/07/2024

רקע

ביום ראשון, 7.7.24, התכנסה ישיבת ועדת החוקה של מפלגת העבודה לבקשת הנהלת המפלגה לדיון על הוראות לתיקון חוקת המפלגה ודיון בדבר הסכם האיחוד הפוליטי שנחתם בין יו"ר המפלגה לבין נציגי הנהלת מרצ.

ישיבת הוועדה התקיימה בנוכחות חמישה חברי ועדת החוקה ובהשתתפות יו"ר המפלגה, צוותו והיועץ המשפטי למפלגה. יו"ר המוסד לבירור עתירות וחבר ועדת החוקה גד כרמי נכח בישיבה כמשקיף באמצעות שיחת טלפון.

בשים לב לכך שוועדת החוקה מתנהלת ללא יו"ר קבוע מזה כשנה, להלן ריכוז ההערות שהעלו החברים והחברות בוועדה במהלך ישיבתה. מסמך זה נערך על-ידי כלל חברי הוועדה ועל דעתם.

הסכם האיחוד הפוליטי עם מרצ

עיקר ישיבת הוועדה הוקדשה לדיון בדבר הסכם האיחוד הפוליטי שנחתם עם מרצ.

נשמעו הערות מצד החברים שר, רייטן וקיסוס בדבר אופן התנהלות המשא ומתן ובין היתר:

1. המשא ומתן נוהל ללא נציגות מפלגת העבודה עד לשלבים מאוחרים מאוד.
2. היועץ המשפטי של המפלגה ראה את נוסח ההסכם לראשונה ימים ספורים לפני ההצהרה על החתימה (כיממה לפני).

החבר אלוביץ' העיר כי ההסכם הובא ללא פירוט הוראת השעה שמרצ אמורה לאשר וקל וחומר כי גם הנהלת המפלגה לא זכתה לראות את הוראת השעה במועד אישור סדר היום לוועידת המפלגה. עד לסיום הישיבה לא הובאה הוראת השעה לעיון החברים.

הוועדה ביקשה מהיועץ המשפטי למפלגה להעביר לעיונה את נוסח ההסכם כפי שהיה בטרם הצטרף למשא ומתן וכן לקבל הסבר לגבי השינויים שהוכנסו להסכם לאחר הצטרפותו. היועץ המשפטי למפלגה ציין כי הוא שלם עם ההסכם בכפוף למספר תיקונים קטנים שהועלו בוועדה.

להלן ריכוז הערות כפי שהועלו בהתאם לרצף סעיפי ההסכם

- סעיף 3 - עקרונות יסוד:
  - לא ברור האם עקרונות היסוד המפורטים בהסכם מהווים מצע כלשהו או קווי יסוד מחייבים לשותפות.

- במידה והעקרונות המפורטים בעלי מעמד מחייב כלשהו הרי שהם חסרים ואין בהם סוגיות ליבה משמעותיות: שוויון בנטל, שוויון מגדרי, יחסי דת-ומדינה ועוד.
- סעיף 4 –
  - סעיף 4.3 – שינוי שם המפלגה - ככל שאין כוונה לשנות את שם תאגיד המפלגה ולכרוך אותו כחלק מההסכם, יש לוותר על סעיף זה. ליו"ר עומדת בכל רגע הזכות להביא בפני המוסדות הרלוונטיים הצעה לשינוי שם המפלגה ברשם המפלגות.
  - סעיף 4.4 - הודגש כי יש לוודא הגנה על נכסי המפלגה, לפרט אותם לרבות כל הקשור לקניין רוחני של המפלגה. הוצע כי בכל הקשור להחלטות ביחס לנכסי המפלגה אשר יתקבלו על-ידי הנהלת המפלגה, לא תתאפשר הצבעה לנציגי מרצ אשר צורפו להנהלה מכח הסכם זה וזאת על מנת לשמור על הפרדה מלאה.
- סעיף 5.1 –
  - נוסח ההסכם כרגע **מייצר הבחנה** בין מי שהיה חבר מרצ אולם התפקד למפלגת העבודה, טרם ההסכם (נמסרה בישיבה הערכה כי מדובר כ-2,000 חברות וחברים), לבין מי שיתפקד למפלגת העבודה לאחר חתימת ההסכם זאת ללא הסבר מניח את הדעת. נשמעה טענה כי יש לאפשר למי שיכול להיות מוגדר כחבר מרצ לשעבר להנות מאותן הבטחות ייצוג.
  - יש לצרף להסכם נתונים לגבי היקף החברים אשר ההסכם האמור חל לגביהם. כמו כן לצרף הסבר מדוע נקבע 15.3.24 כתאריך החיתוך ולא מועד חתימת ההסכם או כל מועד אחר לצורך העניין.
  - לא ברור מדוע בסעיף 5.1.1.3 נקבעו 9 חודשים ולא כל מספר אחר של חודשים.
- סעיף 5.2 –
  - לא ברור מדוע לא ייחשבו מי שנבחרו לוועידה ה-11 אולם יכלו להיחשב כחברי מרצ לעניין התנאים בהסכם זה (חברות באחת משלוש השנים טרם ההסכם) במסגרת הבטחת הייסוד במוסדות המפלגה של לפחות 25%. במצב הדברים האמורים בהסכם עשוי ייצוג מרצ בפועל במוסדות המפלגה לעבור באופן משמעותי את 25% שנקבעו.
- סעיף 5.3.1 – גיל המשמרת הצעירה היו עד 36 ולא עד 35 כפי שכתוב בהסכם.
- סעיף 6 –
  - להסכם לא צורפה הוראת השעה המצויינת בסעיף 6.1 שמוסדות מרצ יאשרו. חברי הנהלת המפלגה וחברי ועדת החוקה לא ראו את נוסח ההוראות.
  - הוער כי אין מקום לציין אדם בשמו בסעיף 6.1 וניתן להסתפק בהגדרת התפקיד.
- סעיף 7

- סעיף 7.1 – לא מוסדרת חלוקת ההכנסות במערכת הבחירות לכנסת ה-26 בין מפלגת העבודה ומרצ, לא מוסדרת ההתנהלות במידה וקמפיין הבחירות לכנסת ה-26 מסתיימת בגירעון תקציבי.
  - סעיף 7.1.5 – לא ברור מדוע חבר הכנסת שיישא בחובות מרצ ויקבל את יחידת המימון לא יוגדר מראש כמי שנמצא על משבצת נציג מרצ במקומות 1 עד 4.
  - עוד בסוגיית המימון נשמעה הערה שיש לתחום את העברת יחידת המימון עד למועד סילוק החוב של מרצ, ככל שאכן החוב יסולק במועד מוקדם יותר מן הצפוי.
  - סעיף 7.3 – מדובר בסעיף שעשוי להטעות שכן אין איחוד סיעות בשלטון המקומי בצורה רשמית אלא לקראת בחירות ובהתייחס לתקופת בחירות.
- סעיף 8
    - **מההסכם נעדרים סעיפי הגדרת הפרות בסיסיות ויסודיות של ההסכם. נעדרים סעיפי ביטול הסכם וסעיפי בירור מחלוקות והכרעות.**
    - חסרה התייחסות למצב אפשרי של פיצול עתידי של הסיעה בהשתתפות נציגי מרצ והומלץ לקבוע מנגנון הגנה למקרה אפשרי שכזה.
    - להסכם עצמו אין מועד סיום.
    - נוסח סעיף 8.6 אינו תקין שכן אין בהוראות ההסכם כלשהו לגבור על הוראות חוקה.
  - כללי
    - מנוסח ההסכם עולה חשש כי תהיה נסיגה לאחור במחויבות המפלגתית לשוויון מגדרי וחלוקה של 50/50 בין גברים לנשים במוסדות המפלגה.
    - יש לצרף להסכם רשימת נכסי המפלגות כפי שהם קיימים ערב חתימת ההסכם

שינויי החוקה

בהתייחס להצעות שינויי החוקה השמיעו חברי הוועדה הערות ביחס למנגנון הוצאת חבר מהמפלגה ובין היתר:

- הועלה חשש כי מנגנון הוצאת חבר על בסיס התבטאויות קיצוניות הינו רחב מדי
- הועלה חשש כי הגדרת הוצאת חבר על בסיס עבודה בעבור מפלגה אחרת הינה רחבה מדי
- הוצגה בעייתיות בהוצאת חבר על רקע פרישתו ממוסד בו הוא מייצג את מפלגת העבודה כל עוד לא מוגדרים מנגנונים לבקשת אישור לסיום תפקיד ופרישה.
- הועלה חשש כי ריכוז סמכויות ההוצאה בידי יו"ר המפלגה ובלבד מהווה לנסיגה משמעותית מהוראות החוקה הקודמת וריכוז כח רב מדי בידי יו"ר המפלגה בכל הקשור להוצאת חברים מן המפלגה.

חשש נוסף הועלה בדבר שינוי הרכב הנהלת המפלגה מבלי להבטיח שהשוויון המגדרי בחברי הנהלה יישמר.

סיכום

חברי הוועדה ביקשו מיו"ר המפלגה וצוות המפלגה לשקול בכובד ראש את ההערות שהושמעו, לערוך שינויים בהתאם ולספק את המידע הרלוונטי במקומות שהוא נדרש. כמו כן חברי הוועדה ביקשו התייחסות לעניין מעורבות מפלגת העבודה כארגון רשמי במשא ומתן, טרם החתימה וההודעה הציבורית על ההסכם.

חברי הוועדה שהשתתפו בישיבה:

ח"כ עו"ד אפרת רייטן, עו"ד גלעד שר, עו"ד יעקב קובי קיסוס, עו"ד ריבה סלומון, עו"ד רינת קדם, טל אלוביץ'

נכתב על-ידי טל אלוביץ' ואושר על ידי כלל החברים הרשומים מעלה.